

Toetsstation

Fluisterspraak

Algemene gegevens

Classificatiecode(s)	ICPC H
Doelstelling	Toetsen of de kandidaat in staat is de fluisterspraaktest op correcte wijze uit te voeren en te interpreteren.
Duur station	10 minuten
Auteur(s)	Werkgroep Vaardigheden Huisartsopleiding Nederland
Datum laatste correctie	December 2010

Dit station kwam tot stand op basis van literatuurstudie, praktijkervaring en consensusdiscussie binnen de werkgroep Vaardigheden Huisartsopleiding Nederland.

Literatuur

- Eekhof JAH, Van Balen FAM, Fokke HE, et al. NHG-Standaard Slechthorendheid (eerste herziening). Huisarts Wet 2006; 49(1): 28-37.
- De Jongh TOH, Buis J, Daelmans HEM redactie. Fysische diagnostiek. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 2010:80.
- Deskundigheidsbevorderingspakket 59. Slechthorendheid. Utrecht: Nederland Huisartsen Genootschap / Landelijke Huisartsen Vereniging, 2000.
- De Jongh TOH, De Vries H, Grundmeijer HGLM, redactie. Diagnostiek van alledaagse klachten. 2e druk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2005.

Benodigheden

Observator huisarts/gw

Simulatiepatiënt man/vrouw (bij voorkeur ouder dan 50 jaar)

Materialen - kaart met woord-lettercombinatie
- ruimte zonder storende achtergrondgeluiden

Informatie voor de kandidaat

Doel

In dit station wordt getoetst of u in staat bent om bij een patiënt de fluisterspraaktest op correcte wijze uit te voeren, de bevindingen te interpreteren en daar een conclusie uit te trekken.

Situatie

U wordt geconsulteerd door een 60 –jarige gezonde man/vrouw. Hij/zij vindt dat hij/zij geleidelijk slechter is gaan horen. Ook de omgeving klaagt over het gehoor van hem/haar. Er zijn nooit eerder oor- of gehoorproblemen geweest. Er zijn geen ziektes, geen medicatiegebruik en geen familiale gehoorproblemen. Noch bij inspectie van het oor en de omgeving, noch bij otoscopie ziet u afwijkingen. U besluit de fluisterspraaktest uit te voeren.

Opdracht aan de kandidaat

Voer de fluisterspraaktest op correcte wijze uit bij deze patiënt, interpreteer uw bevindingen en geef naar aanleiding hiervan aan of u denkt dat de patiënt in aanmerking komt voor een gehoorprothese

Beschikbare tijd

U hebt 10 minuten de tijd.

Informatie voor de simulatiepatiënt

Achtergrondinformatie

Indien met echte patiënten met presbycusis gewerkt wordt, moeten deze de gehoorprothesen uit laten. De fluisterspraaktest dient tijdens de (simulatie-)patiënttraining geoefend te zijn en de bevindingen bekend.

U bent een 60- jarige man/vrouw die geleidelijk aan slechter is gaan horen. Het is u het laatste half jaar steeds meer gaan opvallen, vooral ook omdat de mensen uit uw omgeving u er op wijzen. U hebt nooit iets aan uw oren gehad en ook nooit eerder gehoorsproblemen. U bent gezond en gebruikt geen geneesmiddelen. In uw familie komen geen gehoorsproblemen voor.

U vraagt zich af of u een gehoorapparaat nodig hebt.

Indien de fluisterspraaktest door de kandidaat correct uitgevoerd wordt, herhaalt u meer dan vier van de zes combinaties geheel of gedeeltelijk onjuist. Wordt door de kandidaat niet de juiste fluistertechniek gebruikt, dan hangt het van het fluistervolume af of er meer of minder herhaald wordt door de patiënt (bij te luide stem meer goede combinaties).

Instructie voor het consult

De kandidaat heeft de opdracht om op correcte wijze de fluisterspraaktest uit te voeren, te interpreteren en te concluderen of er al dan niet een indicatie is voor een gehoorprothese.

Informatie voor de observator

In dit station wordt getoetst of de kandidaat in staat is om op correcte wijze de fluisterspraaktest uit te voeren, de bevindingen te interpreteren en een conclusie te trekken of er al dan niet een indicatie is voor een gehoorprothese is.

U beoordeelt de handelingen van de kandidaat met behulp van de scoringslijst.

Er is een kaart met lettercombinaties aanwezig. De observator bewaart deze kaart buiten het zicht van de kandidaat. Wanneer de kandidaat om een lettercombinatie kaart vraagt, reikt u deze aan. Dit doet u ook wanneer de kandidaat zegt in de praktijk bij dit onderzoek altijd de lettercombinaties op papier erbij te gebruiken.

Gebruik eventuele resterende tijd om de kandidaat feedback te geven. Dit wordt door de kandidaten zeer gewaardeerd. Wees daarbij tactvol en positief in de benadering. Kandidaten stellen zich immers kwetsbaar op door zich te laten observeren. De toets heeft in de eerste plaats een **educatief** doel en is geen examen

Toelichting scoringslijst

Algemeen

In geval van de klacht slechthorendheid, zonder aantoonbare afwijkingen, is objectivering van het gehoorsverlies van belang voor het beleid. Een audiometer is geschikt om het gehoorverlies getalsmatig uit te drukken en in de tijd te vervolgen. Het is echter een vrij kostbaar instrument en er dient een geschikte ruimte te zijn om het te kunnen gebruiken. Huisartsen die niet beschikken over een audiometer, kunnen een voldoende betrouwbare indruk van het gehoorverlies krijgen door middel van de fluisterspraaktest.

Deze test, die in de NHG-standaard Slechthorendheid wordt beschreven, is ontwikkeld door Swan en Browning en aangepast door Eekhof et al. Eekhof vond bij onderzoek van de testmethode in de huisartspraktijk een sensitiviteit van 71% en een specificiteit van 96%, vergeleken met de screeningsaudiometer. Dat betekent dat van de honderd patiënten met een gehoorverlies van 30 dB bij screeningsaudiometrisch onderzoek, er met de fluisterspraaktest 71 opgespoord werden. Van alle patiënten, die bij audiometrisch onderzoek een gehoorverlies van minder dan 30 dB hadden, hadden er 96 ook een niet-afwijkende fluisterspraaktest.

Behalve dat de test betrouwbaar is, bleek dat ook de interbeoordelaars variatie laag was.

Aangezien de grens voor een indicatie voor een gehoorsprothese bij presbycusis bij een verlies van 30 dB ligt, differentieert de test goed ten aanzien van wie verwezen moet worden en wie niet.

NB. de test is ook op jongere leeftijd betrouwbaar uit te voeren, echter niet bij kinderen jonger dan 5 jaar.

Item 1

Goed, indien iets verteld wordt over het doel van de test (onderzoek van gehoor) en over de wijze waarop de test uitgevoerd wordt (nazeggen van wat onderzoeker fluistert).

Item 2

De fluisterspraaktest kan zowel zittend als staan uitgevoerd worden. De mond van de onderzoeker moet zich op ongeveer dezelfde hoogte bevinden als het oor van de patiënt; dus beide moeten óf staan óf zitten. Om te voorkomen dat de patiënt kan liplezen, staat de onderzoeker op armlengte-afstand, achter de patiënt. Op armlengteafstand omdat dan, bij juiste fluisterwijze, het geluid bij het oor van de patiënt een sterkte heeft van ongeveer 30 dB.

Item 3

Om vergissingen bij het onthouden en noteren te voorkomen, wordt geadviseerd bij gehooronderzoek altijd eerst het rechteroor te onderzoeken en daarna het linkeroor. De volgorde van de te onderzoeken oren mag anders, mits de kandidaat dit juist noteert. Geef in dit geval, na afloop, deze tip.

Het oor is adequaat afgesloten bij stevige druk met een vinger op de tragus of een vinger stevig vooraan in de gehoorgang. Ook maskeren mag: een pink heen en weer bewegen vooraan in de gehoorgang.

Maskeren is met name nodig indien er een groot verschil is tussen het gehoorsverlies van beide oren.

Het goede kan, indien het niet gemaskeerd wordt, het geluid overhoren en daarmee de bevindingen van het "slechte" oor beïnvloeden.

Item 4

Indien aan deze vijf subitems wordt voldaan heeft het stemgeluid een sterkte van ongeveer 30 dB. Na een volledige uitademing betekent: met de reservelucht.

Let erop dat de onderzoeker het kaartje gebruikt voor het aflezen van de combinaties, hij /zij toch recht vooruit fluistert en niet richting grond en dat hij /zij het kaartje niet tussen zijn/haar mond en het oor van de patiënt houdt in verband met de ongunstige invloed op de geluidssterkte.

Item 5

Per oor moeten zes combinaties getest worden. De combinaties van het kaartje zijn het beste. Andere combinaties kunnen ook, maar hierbij moeten combinaties met B en D, M en N, H en A worden vermeden. Deze letters kunnen verwarrend zijn doordat B teveel lijkt op D, M teveel op N en A teveel op H.

Item 6

De test is normaal (niet afwijkend) indien door de patiënt vier of meer van de zes combinaties volledig goed worden herhaald.

Scoringslijst bij toetsstation Fluisterspraak

Toetsdatum:

Patiënt

Observator

Kandidaat

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
1. Voorbereiding			
Geeft uitleg aan de patiënt over de test	☐	☐	☐
<hr/>			
2. Plaats			
Staat of zit <i>achter</i> de patiënt	☐	☐	☐
Staat of zit <i>op gelijke hoogte</i> met de patiënt	☐	☐	☐
Staat of zit <i>op één armlengte afstand</i> van de patiënt	☐	☐	☐
<hr/>			
3. Instructie			
Instrueert de patiënt één oor af te sluiten	☐	☐	☐
Vraagt de patiënt te herhalen wat deze heeft gehoord	☐	☐	☐
Fluistert eerst een woord om te zien of de patiënt de instructie heeft begrepen	☐	☐	☐
<hr/>			
4. Fluisteren			
Na een volledige uitademing	☐	☐	☐
Zo duidelijk mogelijk	☐	☐	☐
Zonder de stembanden te gebruiken	☐	☐	☐
Houdt het kaartje niet voor de mond	☐	☐	☐
Geluid horizontaal	☐	☐	☐

niet
gedaan fout
gedaan goed
gedaan

5. Combinaties

Vermijdt verwarrende combinaties	☐	☐	☐
Gebruikt elke cijfer/lettercombinatie éénmalig	☐	☐	☐
Test voldoende combinaties per oor	☐	☐	☐
Als een patiënt een combinatie niet goed hoort, wordt deze niet opnieuw genoemd	☐	☐	☐

6. Interpretatie

Interpreteert bevindingen op de juiste wijze.	☐	☐	☐
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Benodigde tijd: minuten

Algemene indruk: Zeer slecht Slecht Matig Goed Zeer goed

Opmerkingen:

.....

.....

.....

.....